

Deel 2: Jeugdstrafrecht

HC5 02-10-2019

Het Materiële strafrecht

Huishoudelijk

- Er zijn drie colleges jeugd- en adolescentenstrafrecht
- Grove indeling:
 - **Materieel jeugdstrafrecht (H9) Sr:** Dit college: materieel strafrecht ten aanzien van jeugdrecht. Vandaag alle regels met betrekking tot jeugdigen die in het wetboek van strafrecht staan.
 - **Jeugdstraiprocesrecht (H10) Sv:** volgende week Wetboek van Strafvordering.
 - **Tenuitvoerlegging jeugdsancties (H11) BJJ:** bij de tul (en de vrijheidsbenemende maatregelen) moeten we kijken in de BJJ (beginselenwet justitiële jeugdinrichting).

Aan de hand van het boek en de digitale klapper.

Actualiteit

NOS-nieuws

- Zoon van burgemeester Halsema wordt niet vervolgd voor wapenbezit. Die jongen moet wel naar HALT gaan.
- Minister ziet voorlopig niets in hogere straffen voor jonge daders. Romy en Savannah zijn door jonge daders vermoord. Beide moeders vonden dat zij, ondanks het feit dat zij de maximumstraf kregen, er makkelijk van af kwamen. Zij wilden een hogere straf puur uit het oogpunt van genoegdoening.

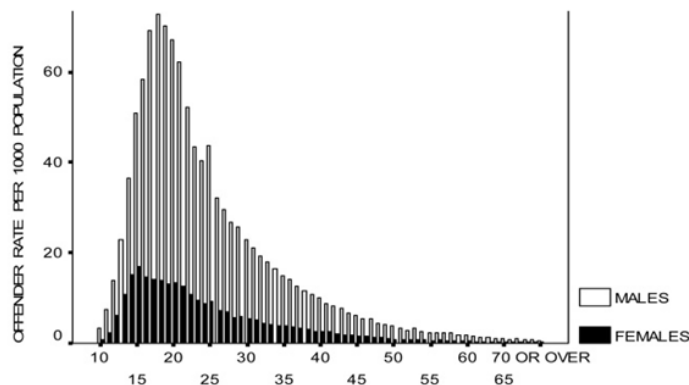
Doel

Doel is kennismaking met:

1. Bijzonderheden in Sr (leeftijdsgrenzen/aansprakelijkheid/sancties).
2. Bijzonderheden in Sv (waarborgen/kwetsbaarheid): College 2: strafprocesrecht. Kind komt in de machtsmachine van de staat terecht. Welke waarborgen gelden anders dan ten aanzien van volwassenen?
3. De bijzonderheden in de tul: de BJJ.
4. Kennismaking met het IVRK: Door alle colleges heen wordt gerefereerd aan internationale verdagen en het IVRK (internationaal verdrag van de rechten van het kind).

En niet: zoeken naar oplossingen of verklaringen voor de jeugdcriminaliteit.

Age-crime curve



Aandeel van elke leeftijdsgroep in de delicten die gepleegd worden. Er is een piek rond 17/18 jaar. Dit zegt dat pubers veel gedrag vertonen dat over de schreef gaat van het Wetboek van Strafrecht.

Het kind als kleine volwassene



Hoe kijken we naar kinderen? Als je twee eeuwen teruggaat dan zie je zelfs in de schilderkunst dat kinderen worden gezien als kleine volwassenen. Kinderen zijn kleiner, maar hebben een volwassen gezicht. Dat symboliseert hoe naar kinderen gekeken werd. Weliswaar klein, maar vaak wel gelijk aan volwassenen. Dit gold ook voor werken.

1874: Kinderwetje van Houten

Gold alleen voor fabriekswerk dat kinderen niet meer mochten werken. Kinderen moeten niet werken, maar wel naar school: de leerplicht. Dit is een verandering, anders benaderen dan volwassenen.

Kinderen moeten naar school, dus moeten zich ontwikkelen.

Het kind werd dus gezien als een onrijp, opgroeiend en opvoedbaar jongmens

Puberbrein

Hersenen nog niet volgroeid:

- Geen helikopterview
- Heftige emoties
- Kicks



De hersenen van kinderen blijven zich ontwikkelen tot en met 23 jaar. Kinderen zijn nog niet uitontwikkeld en willen op zoek naar spanningen, kicks. Sociaal gezien worden wij nog niet voor volwassen aangezien. Door het verschil in biologische en sociale rijpheid ontstaat iets, waardoor jongeren gefrustreerd raken. Zij willen zich volwassen voelen, maar niet serieus genomen.

Het denken over opvoeden veranderd

Huidige kernbegrippen: ‘continuïteit’ en ‘zelfredzaamheid’: “Opvattingen over wat een opvoeding is die voldoet aan wat maatschappelijk aanvaardbaar is, zijn steeds in ontwikkeling.

De nadruk die nu wordt gelegd op het belang van continuïteit in de opvoeding is hiervan een voorbeeld.”

(K 32015, mvt Jeugdwet, p. 8) → De Jeugdwet heeft een zorg oogpunt.

3 redenen voor bijzonder jeugd(straf)procesrecht

1. Vanwege de wenselijkheid van een **pedagogische** inslag van de sanctie:
Jongere is nog in ontwikkeling en daarom kun je hem nog niet helemaal verantwoordelijk houden en daarmee is hij ontvankelijk voor verandering, meer dan een volwassene. Daarom wordt er veel meer geïnvesteerd in opleiding, gedragsverandering bij jeugdige daders dan volwassene daders. Iemand is nog jong en heeft nog een heel leven voor zich. Iemand heeft nog een heel lang leven voor de boeg. Daarom is levenslang niet mogelijk bij een jeugdige. Dat is in verhouding een zwaardere straf dan bij een volwassene, omdat dat leven nog langer duurt.
2. De kennis over de **psychologie** van het kind (Prof. Ido Weijers):
 - Gebrek aan ervaring
 - Impulsiviteit
 - Gevoeligheid voor groepsdruk en
 - Omgeving
3. De **neurologische** ontwikkeling van het kind:
Belangrijk voor hersenontwikkeling wat voor prikkels iemand krijgt. Weinig prikkels krijgen is ook niet goed. Zorg voor nieuwe ervaringen en prikkels, hier reageert het zenuwstelsel op door nieuwe verbinden te maken. Opsluiting is ook slecht, leven in een gevangenis waar het leven elke dag hetzelfde verloopt. Psychische problemen verergeren door opsluiting. Als je niets doet in de gevangenis, komt je er slechter uit dan dat je erin gaat. Als je wilt dat iemand er beter uitkomt, dan moet je veel doen. Ná 20^e jaar nog ontwikkeling van de hersenen. Stoornissen verergeren in de strafrechtsketen’ (Prof. Doreleijers 2010). Hierover de RSJ ‘jeugdstrafprocesrecht toekomstbestendig!’ 2011).

Verre historische wortels in het recht

Babylonian Talmud ong. 500 na Chr. Over aansprakelijkheid:

- **‘Idiots, lunatics and children** below a certain age ought not to be held criminally responsible because they could not **distinguish good from evil, right from wrong** and were thus blameless in the eyes of God and man. It is an ill thing to knock against **a deaf mute, an imbecile or a minor**. He that wounds them is culpable, but if they wound others they are not culpable... for with them only the act is a consequence while the intention is of no consequence’: Kinderen worden op één hoop gegooid met de gekken en idioten. Ze kunnen niet onderscheiden tussen goed en kwaad, zodra je dat wel kan, dan zou je pas verantwoordelijk kunnen worden gehouden. Ze kunnen geen opzet/bedoeling hebben met hun gedrag, maar er kunnen wel gevolgen zijn aan hun gedrag. Omdat er geen opzet is, is er geen schuld en geen straf, maar wel schade, dus wat moet je dan?
- **Niet-strafrechtelijk, WA-verzekering: tot 14 jaar opzet op schade niet-relevant.**

Voor wie gelden de jeugdsancties? (ondergrens)

Waar leg je de grens?

Criterium sinds 1886:

- Om iets toe te rekenen moet je ‘het oordeel des ondersheids’ hebben (en anders is er sprake van ‘OVAR’): is onafhankelijk van leeftijd.

Criterium sinds 1965:

- De grens ligt bij 12 jaar en ouder
- Indien jonger bestaat **‘een onweerlegbaar vermoeden van ontoerekenbaarheid’** (vgl. 39 Sr) → Dan is geen straf en dus ook geen strafvervolgning van jongeren < 12 jaar mogelijk, (art. 77a Sr en art. 486 Sv) **NB niet altijd staat de leeftijd vast!**

Ter vergelijking

Table 1 The Minimum Age of Criminal Responsibility: Some International Comparisons

Country	Age	Country	Age
Austria	14	Spain	14
Belgium	18*	Canada	12
Germany	14	Norway	15
Portugal	16	France	13
Sweden	15	Denmark	15
Australia	10	Ireland	12*
England/Wales/NI	10	Hungary	14*

*Some offence-based exceptions to the minimum age (eg homicide). Sources: Muncie (2004: 251); Child Rights International Network (2017).

Landen gebaseerd op het Engelse systeem zitten lager, onder de 10 jaar niet verantwoordelijk. De rest van de landen heeft een hogere leeftijdsondergrens. En in Nederland dus 12 jaar.

Rechtbank legt aan 33-jarige man uit Ter appel jeugddetentie op

In beginsel geldt jeugdstrafrecht voor jongeren tussen 12 en 18 jaar. Hoezo krijgt iemand van 33 dan jeugddetentie? Het gaat er om dat je op het moment van plegen van het strafbare feit tussen de 12 en 18 jaar oud was. Dit was een delict wat nog niet verjaard was en dat iemand had gepleegd voor zijn 18^e jaar, maar pas op 33^e jaar werd berecht. Als je jeugdstrafrecht toepast, dan heet dit jeugddetentie.

Voor wie gelden jeugdsancties? (bovengrens)

- Aansprakelijkheid heeft altijd te maken met het moment van het delict, geldt ook voor ontoerekeningsvatbaarheid.
- **Hoofregel:** art. 77a Sr: 12 tot 18 jaar tijde van het delict: dan geldt het jeugdstrafrecht
- **Twee uitzonderingen op de hoofdregel:**
 - **Art. 77b** regelt afwijking naar beneden: aan 16- en 17-jarigen kunnen toch volwassenenstraffen worden opgelegd, en
 - **Art. 77c** regelt afwijking naar boven: aan 18 tot 23-jarigen kunnen toch jeugdstaffen worden opgelegd ('door invoering adolescentenstrafrecht')

Uitzondering 1: Artikel 77b Sr: volwassensancties voor 16 en 17-jarigen

De rechter mag volwassenenstrafrecht (en volwassen sancties) toepassen gelet op:

1. Of: alleen de **ernst van begane het feit**
2. Of de **persoonlijkheid van de dader** (ten tijde van berechting* zie notitie 77a op Nestor): hoe volwassen is deze persoon? Hoe ver is hij in zijn ontwikkeling? In punt 2 zit nog een beetje het oordeel des onderscheids. Gedragskundigen worden gevraagd om deze persoon te onderzoeken en te zeggen hoe ver deze persoon is in zijn ontwikkeling. OF
3. Of de **omstandigheden waarin er het feit is begaan**

→ Hoeft maar één van deze redenen te zijn.

Kritiek op artikel 77b Sr:

Artikel 77b stelt in feite geen grenzen meer' (I. Weijers). Kritiek van het VN-Kinderrechtencomité (2015), RSJ. De afgelopen jaren is 77b toegepast in 1%-3% van alle zaken (WODC 2016): Wordt in weinig zaken toegepast, waarom zou je het dan overeind houden. Nederland heeft een voorbehoud bij **art. 37 punt c IVRK**: Probleem is met name dat het IVRK dit niet toestaat. Maar Nederland heeft bij ondertekening van het verdrag een voorbehoud gemaakt van art. 37, omdat Nederland het wel zo wil doen.

Artikel 37 IVRK

- a) No child shall be subjected to torture or other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment. Neither capital punishment nor life imprisonment without possibility of release shall be imposed for offences committed by persons below eighteen years of age;
→ Is vergelijkbaar met art. 3 EVRM: geen inhumane bejegening. Geen doodstraf. Geen levenslang zonder uitzicht op invrijheidsstelling.
- b) No child shall be deprived of his or her liberty unlawfully or arbitrarily. The arrest, detention or imprisonment of a child shall be in conformity with the law and shall be used only as a measure of last resort and for the shortest appropriate period of time;
→ Verbod willekeurige vrijheidsbeneming, kennen we in art. 5 EVRM
- c) Every child deprived of liberty shall be treated with humanity and respect for the inherent dignity of the human person, and in a manner which takes into account the needs of persons of his or her age. In particular, every child deprived of liberty shall be separated from adults unless it is considered in the child's best interest not to do so and shall have the right to

maintain contact with his or her family through correspondence and visits, save in exceptional circumstances;

→ Het zit hem in c). het idee is dat een jeugdige niet in een zelfde instituut/inrichting zit als een volwassene, dat wordt hier geëist. In Nederland is het zo dat als je onder volwassen strafrecht wordt berecht, dan ga je naar een gevangenis en daar kom je andere volwassenen tegen. Voorbehoud hier op gemaakt.

d) Redelijke termijn en andere rechtswaarborgen

Uitzondering 2: Artikel 77c Sr: tot 23 jaar

Indien de rechter daartoe grond vindt in:

- De persoonlijkheid van de dader (ten tijde van berechting*, vergelijkbaar 77b) of
- Omstandigheden waaronder het feit is begaan (vergelijkbaar 77b)
- ('Ernst van het feit' ontbreekt; de ernst kan immers geen reden zijn om te kiezen voor een lichter sanctiestelsel; 'geringheid van het feit' vond de wetgever kennelijk geen toepasbaar criterium)

→ Hier ontbreekt ernst van het feit, omdat de ernst van het feit geen reden kan zijn voor een lichtere sanctie. In dit geval wordt een gedragskundige gevraagd goed te kijken.

Toepassing:

- Voor jongeren met verstandelijke beperking (voorbeeld) → Het adolescentenstrafrecht is al geëvolueerd, daaruit blijkt dat het niet vaak wordt toegepast. Als het wordt toegepast dan vaak voor personen die een verstandelijke beperking hebben. wat is het idee van adolescentenstrafrecht? Brein is nog niet goed ontwikkeld, maar op een gegeven moment wel. Maar jongeren met een verstandelijke beperking bereiken nooit die ultieme ontwikkeling. Dus oplegging voor verstandelijk beperkten klopt niet met het doel.
- Slechts in 0,2% van alle zaken (RSJ 2011: minder dan 50 x).
- Sinds 2014: stijging naar ca 100 per persoon per kwartaal. of ca 4% (WODC-rapport 2016).

NB: Op adolescenten is in beginsel het gewone strafprocesrecht van toepassing want jeugdprocesrecht geldt tot 18 jaar (488-2 Sv). Dus legt ook de gewone strafrechter de sanctie op. Er is wel een speciale toeleiding procedure, zie week 2.

Voorbeelden uit de praktijk (leeftijd 14/17 jaar)

1. Facebookmoord, dader (14 jaar) conform de eis: '12 maand jeugddetentie, en pij ('jeugd-tbs') (= maximale straf). Polly en Wesley (16 en 17), die hem hebben uitgelokt: 2 jaar jeugddetentie en pij (eis was 5 jaar en TBS).
2. Wegens moord op een Amsterdamse garagehouder is aan dader (16 jaar en 4 maand oud) 18 jaar opgelegd (eis was 6 jaar en TBS; vonnis rechtbank was 20 jaar) → medeplegen, kwam marteling bij kijken.
3. Een getraumatiseerde asielzoeker (16 of 17 jaar) wegens moord in AZC: 2 jaar jeugddetentie en PIJ (eis was 10 jaar gevangenisstraf).

Ernst feit is steeds ongeveer gelijk

→ Veel hangt dus af van de invulling van de andere twee criteria: 'persoonlijke omstandigheden' en 'omstandigheden waaronder delict is gepleegd'.

Waarom meerderjarig?

“Wordt de conclusie getrokken dat er sprake is van een gebrekkige ontwikkeling van de geestvermogens. Deze valt te omschrijven als een scheefgroei in de persoonlijkheidsontwikkeling met antisociale trekken. Er worden geen aanwijzingen gevonden voor een ziekelijke stoornis van de geestvermogens, met name geen aanwijzingen voor een psychiatrische stoornis in engere zin. De gebrekkige ontwikkeling van de geestvermogens moet ook al aanwezig geweest zijn ten tijde van het hem tenlastegelegde. Gezien verdachte zijn stelselmatige ontkenning van betrokkenheid bij het tenlastegelegde kan geen uitspraak worden gedaan over de invloed van de gebrekkige ontwikkeling van de geestvermogens op de gedragskeuzes c.q. gedragingen ten tijde van het tenlastegelegde. Evenmin kan een uitspraak worden gedaan over de vraag op welke manier en in welke mate dat geschiedde, en welke mogelijke conclusie met betrekking tot de toerekeningsvatbaarheid op grond hiervan te adviseren is.” (psychopathisch)

Het wordt hem zwaarder aangerekend door zijn stoornis, omdat hij psychopathische trekken heeft en dat zijn koele en berekende eigenschappen. Kan in andere landen zwaarder gestraft worden wegens koele en berekende houding. Gaat hier om een gedragsstoornis die je op volwassen leeftijd een persoonlijkheidsstoornis kan noemen, neigde naar psychopathie, die mensen zijn juist vaak heel planmatig (dus volwassen kenmerken → het is een type stoornis die niet tot vermindering maar juist tot vermeerdering verantwoordelijkheid wordt gezien. Dit verklaart waarom volwassenstrafrecht is toegepast.

Jeugd-tbs en jaar detentie is de allerzwaarste sanctie

ROMY NIEUWBURG | Tegen de 14-jarige jongen die wordt verdacht van de dood van Romy Nieuwburg (14) uit Hoevelaken is [één jaar jeugddetentie en jeugd-tbs geëist](#). Wat houdt dit in?

De Jeugdsancties, zie art. 77a en 77h Sr

- › Artikel 77a Sr stelt volwassenensancties buiten toepassing, in plaats daarvan: 77h leden 1, 2, 3: De sancties:
 - Hoofdstraffen
 - Bijkomende straffen
 - Maatregelen

Artikel 77a Sr nader beschouwd

Maar niet alle sancties voor volwassenen zijn voor jeugdigen buiten toepassing verklaard. → Zoals het geregeld staat in de wet, is het niet zo dat alle volwassen sancties uitgesloten zijn voor jeugdigen. Als het niet uitgesloten wordt in 77a kan het ook op jeugdigen worden verklaard. In 77h staan bepaalde dingen toch weer wel, zoals onttrekking aan het verkeer. Is het uitgezonderd en mag het dan wel, dan geeft art. 77h de doorslag! en niet de uitzonderingen in 77a. Lees **77a** in combinatie met **artikel 77h Sr**! Art. **77a** sluit maatregelen uit die toch in 77h worden genoemd! Dan gaan art. **77h e.v.** voor. Voorbeeld: Onttrekking aan het verkeer (**36d**): stel je pleegt doodslag met een mes, dan kan het mes worden onttrokken aan het verkeer, want is een gevaarlijk voorwerp. Dit is geen straf, maar een maatregel. Waarom is dit geen straf? Belangrijkste onderscheid: reden waarom het wordt opgelegd.

Straf: Ziet het terug op de daad zelf: bijvoorbeeld vergelden/vereffenen, dan is het een straf.

Maatregel: Als het een prospectief perspectief heeft: zorgen dat iets wat gevaarlijk is niet meer gevaarlijk is: onttrekken aan verkeer, ontnemen wederrechtelijk verkregen voordeel, dan is het geen straf maar een maatregel.

Kenmerken jeugdstrafrecht en – sancties

- **Bijzondere sanctie (art. 77h Sr):** → Bijzondere sancties hebben andere namen:
 - Geen gevangenisstraf, maar jeugddetentie.
 - Geen TBS maar plaatsing voor inrichting jeugdigen (PIJ): wordt in de volksmond jeugd tbs genoemd, maar dat is het niet helemaal.
 - Geen ISD (plaatsing inrichting voor stelselmatige daders) maar GBM (Gedrag beïnvloedende maatregel: soort voorwaardelijke sanctie, je moet aan bepaalde voorwaarden voldoen: behandeling, controle, gebiedsverbod etc. hou je je hieraan dan blijft het erbij, zo niet dan kan er een reactie volgen).
 - Levenslang is uitgesloten (zie **77a Sr, 77b-2**).
 - Lichtere beperking van verbod kale taakstraf: geen taakstraf alleen voor dat soort feiten, is ook doorgevoerd in jeugdstrafrecht maar dan op andere wijze.

In het jeugdstrafrecht gelden **Algemene strafmaxima**: (dus niet per delict maar per strafsoort). Eén straf voor tegelijk behandelde delicten (de samenloopregeling geldt niet, **77a** en **77 gg Sr**). Geen vermindering wegens: ‘poging, voorbereiding, deelneming en medeplichtigheid’ (**77a** en **77gg Sr**). Meer combinaties van sancties mogelijk (**77g**): pedagogisch karakter, alles wat nodig is om deze persoon op rechte pad te krijgen kun je gebruiken. Indien mogelijk ‘buitengerechtelijke afdoening’ (o.a. **77e** en **77f**): Belangrijkste kenmerk aanpak jeugdstrafrecht/criminaliteit: proberen om het buitengerechtelijk af te doen, strafproces is enorm indrukwekkend, maar er zitten ook andere gevolgen aan dan de sanctie die je krijgt, zoals een strafblad (justitiële documentatie). Sommige vormen van buitengerechtelijke afdoening, met name halt, zorgen ervoor dat je niet in justitiële documentatie komt.

1. Buitengerechtelijke afdoening, welke ken je?

- a) **onvoorwaardelijke sepot** (waarschuwing): opportuniteitsbeginsel: OM kan zelf beslissen of ze iemand vervolgen als je seponereet kun je wel naar jongere toe gaan om hem even goed te waarschuwen.
- b) **Voorwaardelijk beleidssepot**, op grond van **art. 167 Sv**: in art. 167 Sv staat opportuniteitsbeginsel. Maar nergens in de wet staat je voorwaardelijk kan seponeren, maar dit wordt in de praktijk vrij veel gedaan. Is effectief, als je je aan bepaalde voorwaarden houdt dan vervolgen we je niet. hou je je niet aan de voorwaarden dan kan vervolging alsnog volgen
- c) **Transactie, 74 Sr**: Betalen van een geldbedrag om er voor te zorgen dat je niet verder vervolgd wordt.
- d) **OM-afdoening ofwel ‘strafbeschikking’ (257a Sv jo 77f)**: Strafbeschikking: het opleggen van straf door het OM, zonder dat er een rechter aan te pas komt. Is vanuit idee scheiding der machten wel een spanningsveld.
 - Voor jeugdigen tot 18 jaar geldt daarnaast **artikel 77e Sr**: Het leerproject, ook wel ‘Halt’
 - Wat is Halt? Het alternatief.

Halt 12-18 jaar: 77e

- Halt = ‘Het alternatief’: sinds 1979, op basis van een aan de politie gedelegeerde bevoegdheid, dus komt het OM niet per se bij om de hoek kijken.

Straf: deelneming aan ‘een project’, schadevergoeding, excuusbrief schrijven: lijkt in de uitvoering op een taakstraf. Maximaal 20 uur durend project (is niet een ‘taakstraf’). Kan boven de 20 uur komen, dan is het ‘Halt-plus’ in kader ZSM-aanpak: zo snel mogelijk aanpak, als je snel reageert op misdaad heeft het veel meer effect dan als je er lang op wacht. Daar zijn een aantal extra regelingen bij: Besluit Haltfeiten. (Dit besluit staat ook op nestor: moet je mee kunnen werken op het tentamen!!).

Besluit haltfeiten: Voor welke feiten Halt mag worden ingezet: voor allerlei feiten die tot het ‘normale afwijkende gedrag van jongeren behoren’, zoals vernieling, spijbelen (verzuim van school), joyriden etc. buiten de feiten kunnen ook andere feiten in aanmerking komen als ze eenvoudig van aard zijn e.d. Dus voor lichte feiten. Het idee erachter is dat we stiekem dit gedrag wel strafbaar vinden, maar als je het in je jeugd doet moet het niet al te veel consequenties hebben. het is redelijk normaal gedrag, kijk maar naar de age crime curve. (zie ‘Richtlijn en kader Sv’ en Besluit Haltfeiten)

Juridisch gevolg Haltafdoening:

- Een Halt ‘naar behoren’ afronden is een **vervolgingsbeletsel, 77e-5 Sr**: als je een halt project krijgt en je doet dit naar behoren dan kan het OM je niet daarna alsnog vervolgen.
- Kan alleen doorbroken door opdracht tot vervolging door het hof naar aanleiding van een klacht van de ‘rechtstreeks belanghebbende’ (77e-5, jo 12i Sv): OM kan je alleen vervolgen als de klachtprocedure van met name slachtoffers en nabestaanden art. 12 wordt doorgezet en dat zij zeggen dat ze wel willen dat hij vervolgd wordt. Het is een soort toets op de vervolgingsbeslissing.
- Haltafdoening komt **niet in de justitiële documentatie** (Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (WJSG) jo Besluit Justitiële Gegevens (BJG)):
 - o Het (niet-ingestuurde) proces-verbaal staat hierdoor **niet in de weg aan ‘Verklaring omtrent het gedrag’ (VOG, art. 28-35 WJG)**: Halt staat niet in de weg voor een verklaring omtrent goed gedrag (VOG).
 - o Dus GEEN juridische gevolgen

b) (Voorwaardelijk) beleidssepot

- Aan een beleidssepot kunnen voorwaarden worden verbonden
- Bv voor jongeren die 18 of ouder zijn en dus niet voor Halt in aanmerking komen (bv indien het delict samen met een strafrechtelijk minderjarige is gepleegd)
- **Wel vermelding in ‘justitiële documentatie’ dus wel van invloed op VOG**
- Bij overtreding van de voorwaarden kan vervolging plaats vinden

c) Transactie, 74 jo 77a Sr

- Transactie, 74 Sr, is betaling ‘ter voorkoming van strafvervolging’ → Dit is een verschil met de strafbeschikking: want dat is vervolging en zelfs te beschouwen als een veroordeling door het OM.
- Geldboete €3 tot maximaal 2^e categorie (€ 4100), zie 77l Sr, of
- Maximaal 40 uur taakstraf onvoorwaardelijk (77f oud) in plaats van 120 uur voor volwassenen
- Gevolg: na voldoening is vervolging uitgesloten, tenzij op bevel Hof. Komt in Justitiële Documentatie
- De transactie wordt geleidelijk vervangen door de strafbeschikking

- In de **Richtlijn en kader Sv** (nestor) worden strafbeschikking en transactie steeds samen vermeld.

d) Strafbeschikking/ OM-afdoening, 77f

Zie 77f jo 257 a Sv, aangevuld door bijzondere bepalingen in titel VIIIa:

- de werk- of leerstraf is max. 60 uur (77f)
- de geldboete is maximaal 2^e categorie of € 4100 (77l jo. 23 Sr),
- Daarnaast zijn in beginsel de aanwijzingen (257a) mogelijk (bijv. schadevergoeding), in het bijzonder ook: toezicht door (jeugd)reclassering max 6 maand (77 f)

Rechtspositie waarborgen alleen bij boete > € 200 en taakstraf > 32 uur:

- Verplicht oproepen (OM-zitting, **491-2 Sv nieuw**)
- Verplichte toevoeging raadsman (**491-2 Sv nieuw**)

› (blauw geldt per 1 maart 2017!)

→ Hierbij kan ook een taakstraf worden opgelegd, niet alleen maar een boete. Zijn extra rechtswaarborgen aan toegevoegd

Juridische gevolgen strafbeschikking

1. Strafbeschikking = vervolging (dus wel in justitiële documentatie), leidend tot ‘veroordeling’, (78b Sr).

→ WJSG → vermelding kan van invloed zijn op VOG

2. indien wegens misdrijf ex 67-1 Sv (gevallen voor v.h.):

→ DNA afstaan, zie art 1 lid 1-c en lid 2 Wet DNA-V.

- Criterium voor het maken van een uitzondering is: ‘Dat redelijkerwijs aannemelijk is dat het bepalen en verwerken van zijn DNA-profiel gelet op de aard van het misdrijf of de bijzondere omstandigheden waaronder het misdrijf is gepleegd **niet van betekenis zal kunnen zijn** voor de voorkoming, opsporing, vervolging en berechting van strafbare feiten van de veroordeelde’ (geen categorale uitsluiting jeugdigen)

→ Bij voorlopige hechtenis moet je ook DNA afstaan, tenzij er sprake is van een uitzondering. Dus niet alleen strafblad maar ook in DNA database terecht komen.

Een Haltafdoening heeft deze beide gevolgen niet.

2. De sancties van de strafrechter (boek H11)

Art. 77h Sr

- Let op onderscheid **misdrijf en overtreding** bij straffen (bijvoorbeeld in verband met bevoegde rechter, toevoeging raadsman (**491-1**), verjaring).
- Let op onderscheid **straf en maatregel** (in verband met karakter en bijvoorbeeld in verband met DNA-afname, art. 1 Wet DNA-V)).
- Art. 77h is niet van toepassing bij berechting met toepassing van **77b** (volwassenen sancties).

Hoofdstaffen:

1. Straf: geldboete, 77l

- Bij misdrijf of overtreding
- Maximaal is 2^e categorie (zie **art. 23 Sr**)
- Wat is het probleem met deze sanctie? Ontbreken van het pedagogisch karakter, immers checkt niemand wie er heeft betaald of waarmee!
- **NB Vervangende jeugddetentie**, 77l-2, kán bevolen worden als boete niet wordt betaald, maar hoeft niet. Bij oplegging of later. Dan kan op verzoek van de veroordeelde ook **taakstraf** worden bevolen (77l lid 3). Voor elke € 15, niet meer dan één dag (lid 6). Vervangende jeugddetentie is maximaal 3 maand (lid 6).

2. Straf: Taakstraf, 77h-2 jo 77m.

- Zowel bij misdrijf als bij overtreding, 77h-1a,b
- Straf: arbeid / leerproject maximaal 200 uur, 77m-2, 4 → Bij volwassenen kan het alleen maar een werkstraf zijn, maar bij jongeren kan het ook een leerstraf zijn.
- Tul binnen 6 maanden bij maximaal 100 uren
- en tul binnen 1 jaar bij meer dan 100 uren
- als ‘meer dan één taakstraf wordt opgelegd’ maximaal 240 uur (lid 6)! → Veel combinaties mogelijk: je kunt ook taakstraffen combineren: leer en werkstraf, kan oplopen tot maximaal 240 uur.
 - Bedoeld wordt: één combinatie-taakstraf met leren én werken
- Vervangende jeugddetentie is verplicht bij verzuim (**anders dan bij geldboete**) 77n, maximaal 4 maanden, 77n-3 → Taakstraf wordt ook opgelegd voor zwaardere zaken dan geldboete.
- NB anders dan in het volwassenenstrafrecht kan de taakstraf uit leerstraf bestaan

Beperking van de kale taakstraf, 77 ma

- Geen kale taakstraf, maar alleen mét jeugddetentie, pij of GBM
- Als op het delict naar de wettelijke omschrijving 6 jaar of meer staat:
 - **En er sprake is van een ernstige inbreuk op de lichamelijke integriteit van een ander; of**
 - **Als sprake was van een van de zedendelicten* in het artikel genoemd** (waarop dus geen 6 jaar of meer staat)
 - NB: geen uitzondering voor ‘experimenteel seksueel pubergedrag’* vergelijkbaar opmerking [Hof Den Haag 1 oktober 2015](#)
 - (Zie de extra overwegingen inzake VOG)

→ Delict dat valt onder geweld of zeden, dan moet daarbij, jeugddetentie of GBM bij inzitten als je een taakstraf wilt opleggen. Dit zie je ook bij volwassen strafrecht.

(Vervolg) verschillen met volwassenrecht, 22b Sr

Taakstraf mag wel naast voorwaardelijke vrijheidsbenemende sanctie (mag bij volwassenen niet) en mag ook als sprake is van recidive. Dit is gevolg van de doorwerking van art. 37b IVRK om alleen ‘in uiterste geval’ detentie op te leggen → Punt b art. 37 IVRK: proportionaliteit en subsidiariteit van vrijheidsbeneming: je legt pas vrijheidsbeneming op in uiterste geval.

Ontduiking?

Door de toepassing van art. 9a Sr, → veroordeling zonder sanctie, kan kinderrechter ook doen. Ook is een enkele geldboete niet uitgesloten (met omzetting van de vervangende hechtenis in **taakstraf!**?)

3. (zwaarste) straf: Jeugddetentie:

- Art. 77i, alleen ter zake van misdrijf
- 12 t/m 15 jarigen:
 - Maximaal 12 maanden
 - Vgl. Facebookmoord, moord op Romy, en recent: moord op beide ouders in Katlijk.
- 16 en 17 jarigen en - bij toep 77c - tot 23:
 - Maximaal 24 maand
 - vgl. Asielzoeker, uitlokkers Facebook-moord, moord op Savannah

Over de tenuitvoerlegging gaat het derde college

Maatregelen:

1. Vrijheidsbeperkende maatregel cf 38v

- 38v Sr, zie 77h-f jo 77we Sr, per 1-4-2012
- bij veroordeling wegens een sf, dus ook bij overtreding (38v-1), opleggen van een:
 - Een gebiedsverbod
 - Contactverbod of
 - Meldplicht (verplichting zich periodiek of op bepaalde tijdstippen te melden bij een opsporingsambtenaar).
- Duur: Maximaal 5 jaar (38v-3; gewijzigd bij wet van 30 juni 2015, K 33882).

Uitwerking vrijheid beperkende maatregel

Ten minste drie dagen vervangende jeugddetentie (77we). Per overtreding verbod (maximaal 6 maanden, 38w-3). De rechter heeft daarbij de mogelijkheid om de maatregel onmiddellijk uitvoerbaar* te verklaren, zodat het instellen van hoger beroep geen schorsende werking heeft (77we jo 38v-4) → Onmiddellijke uitvoerbaarheid: ook al is veroordeling nog niet onherroepelijk dan kan toch de sanctie al ingaan.

2. Gedrag beïnvloedende maatregel (GBM), art. 77w-wd

Als aanvulling op (voorwaardelijk) jeugddetentie en PIJ (sinds 1 februari 2008):

- De GBM verplicht de jeugdige mee te werken aan een programma gedurende minimaal 6 maanden en maximaal één jaar, 77w-9
- › zowel intra- als extramuraal / ‘residentieel of ambulant’ (77w-3).
 - Dit programma bestaat uit een of meer ‘gedragsinterventies’: zodat het is:
 - ‘Een gestructureerd geheel van methodische handelingen gericht op de beïnvloeding van gedrag of omstandigheden van de jeugdige, met als doel **voorkomen van recidive**’, eventueel met ‘jeugdhulp’ als bedoeld in art. 1.1 Jeugdwet (77wa).

Hoe wordt het gecontroleerd? Kan met Elektronische monitoring, dus een enkelband. Enkelband mag nu ook voor jeugdigen. De GBM: verschilt van vrijheidsbeperking dat er niet alleen controle maar ook behandeling bij komt kijken. Die behandeling kan zelfs in een inrichting (intramuraal) plaatsvinden. Is een soort vrijheidsbeneming, maar geen dwang, maar drang. Doe je het niet, dan volgt er een reactie.

Voorwaarden oplegging en verlenging

Voorwaarden voor oplegging GBM, 77w:

- Ernst c.q. veelvuldigheid feiten 77w-1a, en → Je moet meerdere feiten hebben gepleegd, waardoor je een soort stelselmatige dader bent.
- In belang van zo gunstig mogelijke verdere ontwikkeling kind (77w-1b).
- Tenminste gedeeltelijke toerekenbaarheid delict (anders dan bij PIJ): Je moet niet te gestoord zijn, want dan PIJ.
- Gedagtekend en ondertekend rapport Raad van de Kinderbescherming,
- Ondersteund door één gedragskundige (77w-2).

Eenmaal verlenging mogelijk met maximaal dezelfde termijn (6 maand tot maximaal een jaar), art. 77wd; de maatregel duurt dus maximaal

→ 2 jaar. → GBM kan verlengt worden, kan in totaal 2 jaar duren.

Bijzonderheden GBM

De rechter bepaalt:

- Uit welke programma's de maatregel bestaat C.q. of jeugdhulp* wordt verleend.
- Of er sprake zal zijn van nachtdetentie (77w lid 4): slapen in inrichting. Rechter gaat over vrijheidsbeneming.
- Of sprake is van dadelijke uitvoerbaarheid (77w-7)

Aan het programma kan elektronisch toezicht worden verbonden; onduidelijk is wie dat beveelt (77w-5).

Vervangende jeugddetentie bij niet nakomen GBM

- Verplichte vervangende **jeugddetentie** van maximaal 1 maand per maand (77wc-2).
- Zonder rechterlijke tussenkomst (77wc-3, 4 jo 77p).
- Net zoals bij niet behoorlijk uitvoeren taakstraf (77p).
- › De rechter kan in plaats daarvan de maatregel verlengen of de inhoud wijzigen (77wd, 'als gedrag aanleiding' geeft).
- › Karakter Gedrag beïnvloedende maatregel (GBM) → dwang doormiddel van straf (jeugddetentie) als stok achter de deur.

3. Zwaarste maatregel: PIJ, 77s Sr, ook wel: 'jeugd-tbs'

De voorwaarden voor oplegging (77s-1b, c) zijn sinds 1 april 2014 (bijna) gelijk aan die voor oplegging TBS:

- Stoornis ten tijde delict, 77s-1
- Alleen wegens de misdrijven opgesomd in, 77s-1a
- Alleen bij gevaar, 77s-1b
- Alleen als in het belang zo gunstig mogelijke verdere ontwikkeling van het kind, 77s-1c
- Na dubbelrapportage (77s lid 2 en 3)
- Weigerende observandus-regeling (77s-5 vergelijkbaar 37-2,3)
- Kan ook opgelegd indien het feit in het geheel niet is toe te rekenen (39 Sr jo 352-2 Sv)

Wordt jeugd-tbs genoemd, is correcter tegenwoordig dan vroeger. Voorwaarden PIJ zijn aangepast zodat ze deels overeenkomen met voorwaarden tbs. dit heeft te maken met mogelijkheid die in 2014 is ingevoerd dat PIJ maatregel wordt omgezet in een volwassen tbs maatregel. Er is een achterdeur gecreëerd, want tbs voor volwassenen is voor onbepaalde duur, zo kun je ook als jeugdige als je iets op je 12^e doet, dat je toch in theorie levenslang van je vrijheid wordt beroofd. Anders dan voor 2014 moet de jeugdige nu ook een stoornis hebben.

Bij kinderen laat je gedragskundige de mate van toerekeningsvatbaarheid bepalen. Maar het feit dat je kind bent maakt je al verminderd toerekenbaar, daarom straffen we ook lichter.

Duur Plaatsing in inrichting voor jeugdigen

- Pij duurt vanzelf 3 jaar (77s lid 6)
 - kan maximaal 2x worden verlengd (77t), telkens ‘ten hoogste 2 jaar’ → maximaal 7 jaar.
 - maximaal duur 3 jaar als delict niet tegen een ander (77t-3) vergelijkbaar 38e Sr.
 - Beëindiging altijd na voorwaardelijke beëindiging (77s-6, 509 t).
 - Tijdens voorwaardelijke beëindiging loopt PIJ niet ([HR 11-10-2016](#)).
 - Tegen verlenging staat appel open bij Penitentiaire Kamer Arnhem , (502 Sv, vergelijkbaar 509v Sv).
- Schatting aantal omzettingen in TBS ?
- 13% PIJ’ers zit 6 jaar, dat zijn er 53 (cijfers Troost 2014)
- Cijfers uitstroom PIJ 2006: 4,9% van wordt binnen tien jaar veroordeeld tot TBS) (Hempel, Buck & Van Marle 2009, p. 607-619.)

Verplichte nazorg: 77ta,tb (sinds 1 juli 2011)

De PIJ eindigt altijd voorwaardelijk na 2, 4 of 6 jaar, 77s-6, of ergens daar tussen in (NB geen wettelijke verlengtermijnen zoals bij de TBS). Dan begint verplicht reclasseringstoezicht (K. 33008, 3, 2). Bij niet-naleving volgt melding aan OM en volgt procedure 77tb. Rechter kan: voorwaardelijk wijzigen, termijn voorwaardelijk beëindiging verlengen of terugplaatsen. Terugplaatsen kan hooguit 2x, voor een door de rechter te bepalen duur van in totaal niet meer dan een jaar (in feite de restant-termijn van 77s/t). Bij niet-verlengen eindigt de PIJ vanzelf na verloop van de termijn (inclusief het voorwaardelijk gedeelte) (77 ta-3). Evenals bij bereiken maximale duur voorwaardelijke beëindiging, nl na twee jaar (77tb-2). Zie ‘Wij zitten vast’.

Voorwaardelijke sancties: 77x -1

Welke sancties kunnen ook voorwaardelijk worden opgelegd?

- Jeugddetentie
- Taakstraf
- Geldboete
- Rij-ontzegging

PIJ en GBM?

PIJ kan alleen geheel en niet deels voorwaardelijk worden opgelegd (77x lid 2). GBM kan niet voorwaardelijk worden opgelegd omdat je dan voorwaarden in het kwadraat creëert.

Proeftijd en voorwaarden, 77y en 77z Sr.

Proeftijd maximaal 2 jaar (77y), verlengbaar (77cc-1). Algemene voorwaarde: geen strafbare feiten begaan (77z-1a), en in geval van bijzondere voorwaarden ook medewerking (77z-1b). Bijzondere voorwaarden, 77z -2. Toezicht door gecertificeerde instelling (Jeugdwet 1.1). In Groningen sinds kort: Jeugdbescherming Noord (JBNoord). Kinderombudsman Marc Dullaert 8 december 2015: "De Nederlandse Staat heeft het Kinderrechtenverdrag ondertekend en kan de naleving hiervan niet uitbesteden aan gemeenten." Voorwaarden mogen nooit de godsdienstige en staatkundige vrijheid beperken (bv niet: 'verbod land te verlaten', 'verbod moskeebezoek').

Dadelijke uitvoerbaarheid voorwaarden

Bij ernstig gevaar voor herhaling van een geweldsdelict kunnen voorwaarden, toezicht en begeleiding dadelijk uitvoerbaar worden verklaard door de rechter (art. 77za Sr).